

ENGLISH SUMMARY

This is a cross-disciplinary study of the languages of nationalism in post-Khomeini Iran. It is based on the argument that despite significant power reconfigurations, the 1978-9 Islamic Revolution did not dislodge nationalism from its dominant place in Iranian identity discourses. To test this argument, the debate on ethnic identity – ‘the minority issue’ – is used as a prism. Suppressed issues of identity and rights have come to the fore in multi-cultural Iran. Since the reformist wave unleashed by the 1997 election of Khatami as president, Iran has witnessed increased ethnic mobilization among the non-Persian minorities that make up roughly half of the population. The period 2005-7 saw the most widespread ethnic unrest since the revolution. Now that the proverbial ‘ethnic genie’ is out of its bottle, Iranian state representatives and intellectuals have to take a stand.

This dissertation, based on a unique and broad-ranging empirical material in Persian, investigates the persistence of nationalism in two spheres: in intellectual debates on ethnicity and minority rights; and in official state responses to ethnic unrest. Many intellectuals are grounded in secularism, while state representatives are professed Islamists. Yet a close and contextualized reading of regime literature and scholarly debates on the minority issue reveals that intellectuals and state representatives share certain nationalist notions. These notions, originating in the Qajar and Pahlavi eras, include: the idea of Iran as a perpetually threatened, unique ancient nation-state; the view of all Iranian ethnic groups as united in homogeneity; and the belief in an unbreakable racial, linguistic, historical and/or spiritual bond among all Iranians.

Such essentialist claims are particularly strong when it comes to thorny questions related to the minority issue: territorial integrity versus local autonomy, Persian hegemony versus linguistic diversity, and Shi’ite supremacy versus religious pluralism. Ethnicists and revisionists now challenge these established notions of Iranian-ness. Nationalist intellectuals and state representatives alike perceive of this challenge as a threat. This dissertation explores the political semantics of their responses, which are formulated as a defense of Iran against disintegration, foreign manipulation and societal disorder. The findings contribute not only to the study of contemporary Iran, but also to political, historical and cultural approaches to the study of ethnicity and nationalism.

Many Persian-speaking Iranians, however, do *not* identify themselves in ethnic terms. This is one reason why Iranian nationalists often reject minority ethnicity. Similarly, Iranologists have so far not been able to explain the fact that there is a *missing link* in the dominant conceptualization of Iran as a nation-state. This question of ‘the elusive majority’ is thus key to understanding the minority issue. To fill this gap in established research, the novel concept of an *Iranian Supra-Ethnie* is introduced to explain the impact of nationalism on the ethnic minorities.

The fact that state representatives and intellectuals share a nationalist outlook does not, however, mean that they are united. Within the languages of nationalism, rival values and ideals clash. Understanding the minority issue is thus key to answering the question of whether Iranian national identity can be inclusionary and democratic; or whether ethnic discontent will boil over and transfigure Iran as we know it. The minority issue is crucial to the future of Iran.

DANISH SUMMARY

Dette er et tværdisciplinært studie af nationalismens sprog i Iran efter Khomeini. Det er baseret på påstanden at - på trods af betydelige forskydninger i magtbalancen - så ændrede den islamiske revolution i 1978-79 ikke på nationalismens dominerende plads i iranske identitetsdiskurser. For at afprøve denne påstand anvendes debatten om etnisk identitet – mindretalsspørgsmålet – som optik. Spørgsmål om identitet og rettigheder, der før var uudtalte, er nu kommet frem i lyset i det multikulturelle Iran. Siden reformbølgen, der startede med valget af Khatami som præsident i 1997, har Iran oplevet etnisk mobilisering blandt de ikke-persiske mindretal, der udgør cirka halvdelen af befolkningen. I perioden 2005-7 fandt de værste etniske uroligheder siden revolutionen sted. Nu da 'den etniske ånd' er sluppet ud af flasken, bliver statsrepræsentanter og intellektuelle nødt til at tage stilling.

Denne afhandling, som er baseret på et unikt og bredtfaavnende empirisk materiale på persisk, undersøger nationalismens vedholdenhed på to områder: I intellektuelle diskussioner om etnicitet og mindretalsrettigheder og i statens officielle reaktion på etniske uroligheder. Mange intellektuelle er sekulært orienterede, hvorimod statsrepræsentanter er erklærede islamister. Men en kontekstualiseret nærlæsning af regimets litteratur og akademiske diskussioner om mindretalsspørgsmålet afslører, at intellektuelle og statsrepræsentanter deler visse nationalistiske grundidéer. Disse ideer, der har deres oprindelse i Qajar og Pahlavi perioderne, omfatter: Forestillingen om Iran som en konstant truet, unik og ældgammel nationalstat; synet på alle iranske etniske grupper som værende forenet i homogenitet; en tro på et ubrydeligt racemæssigt, lingvistisk, historisk og/eller spirituelt bånd mellem alle iranere.

Sådanne essentialistiske postulater er især stærke, når det drejer sig om ømtålelige problemstillinger i forbindelse med mindretalsspørgsmålet: Territorial integritet versus lokalstyre, persisk hegemoni versus sproglig mangfoldighed, shiitisk overherredømme versus religiøs pluralisme. Etnicister og revisionister drager nu disse etablerede forestillinger om iranskhed i tvivl. Både nationalistiske intellektuelle og statsrepræsentanter opfatter denne anfægtelse som en trussel. Denne afhandling undersøger den politiske semantik i disses reaktioner, som manifesteres som et forsvar af Iran mod opløsning, udenlandsk indblanding og samfundsmæssig uorden. Afhandlingens resultater kan både bidrage til studiet af nutidens Iran og til politiske, historiske og kulturelle tilgange til studiet af etnicitet og nationalisme.

Mange persisktalende iranere identificerer sig imidlertid *ikke* i etniske termer. Dette er en af årsagerne til, at iranske nationalister ofte afviser mindretalenes etnicitet. Ligeledes har iranologer endnu ikke kunne forklare den kendsgerning, at der er et *missing link* i den fremherskende forestilling om Iran som nationalstat. Problematikken 'det udefinerbare flertal' er således vigtig i forståelsen af mindretalsspørgsmålet. For at udbedre denne mangel i den etablerede forskning, introduceres det nye begreb *Iranian Supra-Ethnie*. Med brug af dette begreb undersøges det i denne afhandling, hvorledes nationalisme påvirker de etniske mindretal.

At statsrepræsentanter og intellektuelle deler et nationalistisk syn, betyder dog ikke, at de står samlet. Indenfor nationalismens mange sprog tørner rivaliserende værdier og idealer sammen. Forståelsen af mindretalsspørgsmålet er således nøglen til svaret på spørgsmålet om, hvorvidt iransk nationalidentitet kan være inkluderende og demokratisk; eller om etnisk utilfredshed vil koge over og omforme Iran, som vi kender det. Mindretalsspørgsmålet har altovervejende betydning for Irans fremtid.